

ACT Alliance

EETTISET TOIMINTAPERIAATTEET

Väärinkäytösten, kuten korruption, petosten, riiston ja hyväksikäytön (myös seksuaalisen hyväksikäytön) estämiseksi ja turvallisen ympäristön varmistamiseksi

Tarkoitettu kaikille ACT:n jäsenten ja sihteeristön vakinaisille ja väliaikaisille työntekijöille, heidän huollettavilleen, harjoittelijoille, konsulteille, tarkkailijoille, vapaaehtoistyöntekijöille ja kaikille muille ACT:n jäsenten ja sihteeristön hyväksi työskenteleville tahoille tai niitä edustaville henkilöille.

Nämä ACT Alliancen hallituksen toukokuussa 2024 hyväksymät eettiset toimintaperiaatteet korvaavat lokakuussa 2016 hyväksytyt periaatteet.

ACT:n pääsihteerin terveiset

Hyvät ACT Alliancen jäsenet, yhteistyökumppanit ja henkilöstö

Minulla on ilo kertoa teille yhteisestä sitoutumisestamme päivitettyihin eettisiin toimintaperiaatteisiin, jotka muodostavat perustan matkallemme kohti osallistavaa, monimuotoista ja eettisesti kestävää työyhteisöä. Näillä päivitettyillä eettisillä toimintaperiaatteilla ACT Alliance ja sen jäsenjärjestöt vahvistavat vankkumattoman sitoutumisensa sellaisen työyhteisön luomiseen, joka menestyy tiimin monimuotoisuuden ansiosta.



Monimuotoisuus, joka kattaa erilaiset taustat, näkökulmat ja kokemukset, on toimintamme perusta. Koska noudatamme korkeimpia eettisiä normeja, kehotan jokaista toimihenkilöä, työntekijää, vapaaehtoista ja alihankkijaa aktiivisesti edistämään monimuotoisuutta ja kunnioittamaan kaikkia yksilöitä rodusta, etnisestä alkuperästä, sukupuolesta, iästä, seksuaalisesta suuntautumisesta, vammaisuudesta tai muusta monimuotoisuuden ulottuvuudesta riippumatta.

Tämä kehotus ei ole pelkkää retoriikkaa. Sitoutumisemme näkyy sellaisen osallistavan kulttuurin luomisessa, jossa arvostetaan jokaisen tiimin jäsenen panosta ja taataan yhtäläiset mahdollisuudet ammatilliseen kasvuun. Noudattamalla näitä periaatteita lujitamme yhdessä sitoutumistamme innovointiin, luovuuteen ja yhteiseen päämäärään.

Kehotan painokkaasti jokaista ACT:n jäsenjärjestöä asettamaan eettisen käyttäytymisen etusijalle omista tiimeissään ja varmistamaan, että jokainen henkilöstön jäsen, vapaaehtoistyöntekijä ja alihankkija allekirjoittaa eettiset toimintaperiaatteet¹. Näin voimme osoittaa, että olemme sitoutuneet noudattamaan ammatillisuuden ja nuhteettomuuden korkeimpia normeja. Järjestöjä pyydetään lisäksi pitämään kattavaa rekisteriä eettisten toimintaperiaatteiden allekirjoittajista, mikä heijastaa vankkaa sitoutumistamme eettisiin toimintaperiaatteisiin.

On myös ehdottoman tärkeää, että ACT:n jäsenjärjestöt edistävät avoimuuden ja vastuullisuuden kulttuuria varmistamalla, että henkilöstö tuntee ja ymmärtää ACT:n laatu- ja vastuullisuusperiaatteet (QAF, Quality and Accountability Framework), jotka kattavat myös valitusmenettelyn. Kannustan järjestöjä tähdentämään, kuinka tärkeää on ilmoittaa kaikista havaituista tai epäillyistä väärinkäytöksistä. Kattavan valitusrekisterin ylläpitäminen vahvistaa yhteistä tahtotilaamme käsitellä väärinkäytökset nopeasti ja järjestelmällisesti.

Sitoutumisemme eettisiin toimintaperiaatteisiin korostaa pyrkimystämme luoda työyhteisö, joka on vastuullinen ja avoin ja joka noudattaa sovittuja sääntöjä. Jatketaan yhdessä sellaisen työyhteisön rakentamista, joka kuvastaa meille tärkeitä arvoja ja vaikuttaa myönteisesti toimintamme kohteena oleviin yhteisöihin.

Yhteistyöterveisin



Rudelmar Bueno de Faria
ACT Alliancen pääsihteeri

¹ Kyseessä voi olla kunkin järjestön omat vastaavat toimintaperiaatteet.



SIHTEERISTÖ: 150, route de Ferney, P.O. Box 2100, 1211 Geneva 2, Sveitsi – **PUH.:** +4122 791 6242 – www.actalliance.org

1. Johdanto

ACT Alliancen jäsenet ja ACT:n sihteeristö ovat yhdessä sitoutuneet ehkäisemään väärinkäytöksiä ja suojelemaan haavoittuvia väestöryhmiä. ACT:n jäsenet ja niiden yhteistyökumppanit toteuttavat humanitaarisia, kehitysyhteistyö- ja vaikuttamistyöohjelmia yli 120 maassa eri puolilla maailmaa. ACT:n jäsenten henkilöstö ja ACT:n sihteeristö ovat yhdessä vastuussa korkeimpien eettisten ja ammatillisten normien noudattamisesta työssään.

Jokaisen ACT:n jäsenjärjestön johdon ja ACT:n sihteeristön velvollisuutena on varmistaa, että kaikki työntekijät ovat tietoisia näistä eettisistä toimintaperiaatteista, ymmärtävät niiden vaikutukset käyttäytymiseen ja soveltavat niitä omissa ohjelmissaan. Näitä eettisiä toimintaperiaatteita tuetaan ACT:n toimintaohjeilla, joita ovat muun muassa ACT Alliancen ohjeet seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston ehkäisemiseksi (ACT Alliance Guidelines for the Prevention of Sexual Exploitation and Abuse), ACT:n suojelukäytäntö ja toimintaohjeet (ACT Safeguarding Policy Framework and Policy Guidance Document), ACT Alliancen valituskäytäntö sekä valitus- ja tutkintaohjeet (ACT Alliance Complaints Policy & Complaint & Investigation Guideline) sekä CHS:n valitus- ja tutkintaohjeet (CHS Complaints and Investigation Guidelines).

Seuraavat normit sitovat kaikkia vakinaisia ja väliaikaisia työntekijöitä, heidän huollettaviaan, harjoittelijoita, konsultteja, tarkkailijoita, vapaaehtoistyöntekijöitä ja kaikkia muita ACT Alliancen ja sen sihteeristön hyväksi työskenteleviä tahoja tai niitä edustavia henkilöitä.

1. Arvot ja periaatteet

ACT Alliancen henkilöstöltä edellytetyt arvot ja käyttäytyminen ovat kiinteä osa ACT Alliancen perustehtävää ja toimintaa. ACT Alliance on kristilliseen uskoon ja perusoikeuksiin nojaava verkosto, joka on sitoutunut työskentelemään ekumeenisesti ja eri uskontojen välillä maailmanlaajuisten haasteiden ratkaisemiseksi humanitaarisen avun, kestävän kehityksen ja vaikuttamistoiminnan avulla.

SIHTEERISTÖ: 150, route de Ferney, P.O. Box 2100, 1211 Geneva 2, Sveitsi – **PUH.:** +4122 791 6242 – www.actalliance.org



Kristillisten arvojen pohjalta ACT Alliance korostaa työssään perusoikeuksia profeettallisen *diakonian*² periaatteiden mukaisesti.

ACT Alliance toimii jäsenverkoston sekä kansallisten ja alueellisten foorumien kautta edistäen yhteistyötä ja kollektiivista lähestymistapaa polttavien kysymysten käsittelyyn. ACT Alliance asettaa ihmiskunnan palvelemisen teologisten tai uskonnollisten erojen edelle. Pidättäytymällä tekemästä teologisista tulkintoista monimuotoisen ekumeenisen ja eri uskontokuntia edustavan liikkeen sisällä ACT Alliance varmistaa, että sen toiminta on osallistavaa ja avarakatseista.

ACT Alliancen jäsenet ja sihteeristö edustavat monimuotoista ja osallistavaa yhteisöä. Monimuotoisuuden pohjalta ACT Alliance korostaa yhtenäisyyden merkitystä yhteisten arvojen ja periaatteiden ylläpitämisessä. Henkilökohtaisesta uskonnollisesta vakaumuksesta riippumatta jokaisen henkilöstön jäsenen odotetaan noudattavan ACT:n perusarvoja ja edistävän osallistavaa ympäristöä, jossa vallitsee keskinäinen kunnioitus, ymmärrys ja yhteistyö. Sitoutumisemme yhtenäisyyteen monimuotoisuuden sisällä vahvistaa yhteistä tehtäväämme ja lujittaa periaatteita, jotka ohjaavat humanitaarisia, kehitysyhteistyö- ja vaikuttamistoimiamme kaikkialla maailmassa.

Periaatteet

1. **Kristilliset arvot:** ACT Alliancen toimintaa ja aloitteita ohjaavat kristilliset arvot, kuten myötätunto, kunnioitus, solidaarisuus, inkluusio ja oikeudenmukaisuus.
2. **Diakoninen suuntautuminen:** Organisaatio asettaa etusijalle diakonisen suuntautumisen ja korostaa ihmisten ja yhteisöjen konkreettista palvelua, joka perustuu yksilöiden itsemääräämisoikeutta ja aktiivisuutta tukevaan, oikeuspohjaiseen lähestymistapaan. Näin ACT Alliance varmistaa osallistavan ja avarakatseisen yhteistyön, joka kunnioittaa toiminnan kohteena olevien ihmisten oikeuksia ja näkemyksiä ja antaa heille vapauden määrittellä uskonsa ja ilmaista sitä vapaasti minkään näkemyksen rajoittamatta.
3. **Teologinen monimuotoisuus:** ACT Alliance tiedostaa ekumeenisen liikkeen sisällä olevat erilaiset teologiset tulkinnat ja hyväksyy tällaisen monimuotoisuuden omaksumatta mitään tiettyä tulkintaa.
4. **Syrjimättömyys:** ACT Alliance on sitoutunut syrjimättömyyteen ja torjuu rotuun, ihonväriin, sukupuoleen, ikään, seksuaaliseen suuntautumiseen, kansallisuuteen tai poliittiseen vakaumukseen perustuvat ennakkoluulot. Poliittisella vakaumuksella tarkoitetaan tässä yhteydessä yksilön tai ryhmän poliittisia näkemyksiä, sidoksia tai ideologioita. Syrjimättömyyden periaate varmistaa, että ACT Alliancen toiminta on oikeuspohjaista ja että työssä kunnioitetaan yksilöiden ja yhteisöjen erilaisia poliittisia näkemyksiä, mikä mahdollistaa poliittiset näkemyserot ylittävän osallistavan ja oikeudenmukaisen toimintatavan.

2

”Diakonia” on kreikan kielen sana, joka tarkoittaa ’palvelua’ tai ’palvelutehtävää’. Eri kristillisissä perinteissä diakonia viittaa palvelun tai palvelutehtävän keskeiseen rooliin kristillisessä elämässä. Se käsittää ajatuksen toisten, erityisesti apua tarvitsevien, palvelemisesta uskon ja kristillisten arvojen ilmentymänä. Diakonia pitää usein sisällään myötätunnon, hyväntekeväisyyden ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden tekoja, ja se liittyy kristilliseen käsitykseen siitä, että ihmisen kutsumuksena on rakastaa lähimmäisiä ja huolehtia heistä, mikä koskee erityisesti syrjäytyneitä ja haavoittuvassa asemassa olevia yhteiskunnan jäseniä. Eri uskontokunnat saattavat tulkita ja harjoittaa diakoniaa hieman eri tavoin, mutta diakonian ydinajatus on epäitsekäs palveleminen kristillisen rakkauden ja myötätunnon hengessä.

5. Ihmisten yhdenvertaisuus: ACT Alliance uskoo, että kaikki ihmiset on luotu Jumalan kuvaksi, ja puolustaa yksilöiden yhtäläisiä oikeuksia heidän taustastaan tai ominaisuuksistaan riippumatta.

2. Tavoite ja laajuus

Näiden eettisten toimintaperiaatteiden ensisijaisena tavoitteena on lisätä vastuullisuutta ja määritellä henkilöstön keskeiset velvollisuudet. Eettisten toimintaperiaatteiden tarkoituksena on suojella koko henkilöstöä ja kaikkia yhteisön jäseniä, joita ACT Alliance pyrkii auttamaan. Seuraavat normit sitovat kaikkia vakinaisia ja väliaikaisia työntekijöitä, heidän huollettaviaan, harjoittelijoita, konsultteja, tarkkailijoita, vapaaehtoistyöntekijöitä ja kaikkia muita ACT Alliancen ja sen sihteeristön hyväksi työskenteleviä tahoja tai niitä edustavia henkilöitä.

Koska joillakin ACT:n jäsenjärjestöillä voi olla omia eettisiä toimintaperiaatteita, jotka ovat ACT:n normien mukaisia ja saattavat vastata tässä asiakirjassa kuvattuja ACT:n sitoumuksia tai jopa olla niitä tiukempia, ACT:n jäseniä kannustetaan antamaan omat eettiset toimintaperiaatteensa ACT:n sihteeristön käyttöön, jotta niistä voidaan keskustella ja sopia, minkä asiakirjan henkilöstö allekirjoittaa.

Avoimuuden ja yhteisön sitoutumisen varmistamiseksi ACT:n sihteeristön ja jäsenten henkilöstön on huolehdittava siitä, että eettisistä toimintaperiaatteista viestitään selkeästi yhteisöille, joita ne palvelevat. Tietoa eettisistä toimintaperiaatteista ja raportointimekanismeista tulisi jakaa helposti saatavilla olevalla tavalla, jotta yhteisön jäsenet ymmärtävät, mistä on kyse, ja voivat osallistua toimintaan aktiivisesti.

Kun henkilöstö kertoo yhteisöille, mitä se aikoo niille tarjota, on ehdottoman tärkeää, että se sitoutuu julkisesti suojelemaan yhteisöä seksuaaliselta hyväksikäytöltä, riistolta ja ahdistelulta. Tällä sitoumuksella varmistetaan avoimuus ja vastuullisuus seksuaalisen riiston ja hyväksikäytön ehkäisemisessä hankkeiden toteuttamisen yhteydessä.

3. Käyttäytymisnormit

Korkeimpien eettisten käyttäytymisnormien ja kansainvälisten oikeusnormien mukaisesti ACT Alliancen ja sen jäsenjärjestöjen henkilöstö tuomitsee yksiselitteisesti kaikenlaisen laittoman väkivallan, ekstremismin sekä yksilöiden ja yhteisöjen turvallisuutta ja hyvinvointia uhkaavan toiminnan tai sen tukemisen. Henkilöstöä kielletään ehdottomasti osallistumasta väkivallantekoihin, järjestäytyneeseen rikollisuuteen tai muuhun sellaiseen toimintaan, joka heikentää rauhan, turvallisuuden ja ihmisoikeuksien periaatteita, tai avustamasta tällaisessa toiminnassa. Tämä edellyttää myös, että tällaiseen toimintaan osallistuviin järjestöihin ei liitytä eikä niitä tueta.

ACT Alliance pitää erittäin tärkeänä puolueettomuuttaan, jotta se voi jatkaa sitoutumistaan poliittiset rajat ylittäviin humanitaarisiin sekä kehitysyhteistyön ja vaikuttamistyön periaatteisiin. ACT Alliance varmistaa, että sen toiminnassa ja aloitteissa keskitytään yhteisöjen ja yksilöiden hyvinvoinnin edistämiseen ilman poliittisia vaikutteita tai ennakkoluuloja.

ACT Alliance asettaa henkilöstönsä, yhteistyökumppaniensa ja palvelemiensa yhteisöjen turvallisuuden etusijalle. ACT Alliance ja sen jäsenjärjestöt ovat sitoutuneet luomaan turvallisen työympäristön kattavien turvallisuusohjeiden avulla. Henkilöstön odotetaan noudattavan näitä ohjeita tunnollisesti, osallistuvan asiaankuuluvaan koulutukseen ja huolehtivan osaltaan yleisestä valppaudesta, joka on tarpeen

SIHTEERISTÖ: 150, route de Ferney, P.O. Box 2100, 1211 Geneva 2, Sveitsi – **PUH.:** +4122 791 6242 – www.actalliance.org

turvallisuusriskien vähentämiseksi. Ympäristövastuullisuutta koskevan sitoumuksensa mukaisesti ACT Alliance korostaa jokaisen työntekijän ratkaisevaa roolia ympäristövaikutusten minimoimisessa. Kaikkien toiminta niin resurssien kulutuksen vähentämiseksi kuin kestävien käytäntöjen omaksumiseksi edistää merkittävästi yhteisiä ponnisteluja ympäristön suojelemiseksi. Edistämällä ympäristötietoisuuden ja -toiminnan kulttuuria organisaatiossa vahvistamme sitoutumisemme luontoa kunnioittavaan ja säilyttävään toimintaan.

Korkeimpien eettisten ja ammatillisten normien ylläpitämiseksi ja edistämiseksi henkilöstön on aina

- a) kunnioitettava ja edistettävä perusihmisoikeuksia ilman syrjintää ja toimittava nuhteettomasti
- b) kunnioitettava ja noudatettava kansallisia ja kansainvälisiä lakeja
- c) kohdeltava kaikkia ACT Alliancen avustustoiminnan kohteena olevia yhteisöjä (mukaan lukien kriiseistä kärsivät väestöryhmät, maansisäiset ja maan ulkopuolelta tulevat pakolaiset) oikeudenmukaisesti, kunnioittavasti, kohteliaasti, arvokkaasti ja kansainvälisiä lakeja ja normeja kunnioittaen sekä varmistettava osallistava lähestymistapa ohjelmien suunnitteluun ja kunnioittava suhtautuminen paikallisiin tarpeisiin ja valmiuksiin
- d) ylläpidettävä ympäristöä, joka ehkäisee väärinkäytöksiä ja edistää näiden eettisten toimintaperiaatteiden täytäntöönpanoa. Esihenkilöillä on kaikilla tasoilla erityinen vastuu sellaisten järjestelmien tukemisesta ja kehittämisestä, jotka ylläpitävät tällaista ympäristöä.
- e) estettävä resurssien väärinkäyttö tarkoituksesta riippumatta ja noudatettava tiukkoja terrorismin ja terrorismin rahoittamisen vastaisia toimia varmistaakseen, ettei toimintaan liity mitään väkivaltaa tai ääri-ideologioita
- f) edistettävä ACT Alliancen ohjeiden mukaisesti turvallista ja luottamuksellista raportointia vakavista huolenaiheista, jotka koskevat epäiltyjä väärinkäytöksiä
- g) ilmoitettava välittömästi omalle esihenkilölle tai ACT Alliancen ohjeiden mukaisella tavalla kaikista tiedoista, huolenaiheista tai merkittävistä epäilyistä, jotka koskevat näiden eettisten toimintaperiaatteiden rikkomista. Kaikkien on oltava tietoisia siitä, että näiden eettisten toimintaperiaatteiden rikkomista koskevien ilmoitusten, huolenaiheiden tai perusteltujen epäilyjen ilmoittamatta jättäminen tai tietoinen tietojen salaaminen johtaa kurinpitotoimiin.
- h) tehtävä pyydettyä yhteistyötä tutkimuksissa, jotka koskevat näihin eettisiin toimintaperiaatteisiin liittyviä väitetyjä rikkomuksia.

4. Väärinkäytökset

Näiden eettisten toimintaperiaatteiden rikkomista pidetään väärinkäytöksenä, ja jos rikkomus näytetään toteen, siitä seuraa kurinpitotoimia, jotka voivat johtaa työsuhteen irtisanomiseen ja/tai tarvittaessa oikeustoimiin.

a) Sääntöjen tai määräysten rikkominen

Henkilöstö ei saa toimia sisäisten sääntöjen tai määräysten vastaisesti, mistä on alla annettu esimerkkejä.

Henkilöstön jäsenen on

- i) pidättäydyttävä käyttämästä tai kantamasta mukanaan tai matkatavaroissaan aseita tai ampumatarvikkeita
- ii) käytettävä tietotekniikkaa asianmukaisesti ammatillisessa tai yksityisessä tarkoituksessa varmistaen, ettei näitä eettisiä toimintaperiaatteita rikota

- iii) noudatettava ACT:n suojelukäytäntöä ja varmistettava, että viestintäjärjestelmät ja -prosessit eivät aiheuta turvariskejä kenellekään, mukaan lukien henkilöstö ja muut tahot, kuten jäsenjärjestöt, yhteisön jäsenet ja lapset
 - a) Kaikkeen viestintään, jossa kuvataan yhteisön lapsia tai aikuisia, on sovellettava asianmukaisia suojelutoimia, ja viestinnässä on noudatettava asiaankuuluvia tietosuojanormeja. Tämä tarkoittaa muun muassa sen varmistamista, että kuvat ja tiedot hankitaan ja julkaistaan kyseisten henkilöiden tietoisella suostumuksella, että ne eivät aseta kuvattavia henkilöitä vaaraan tulla tunnistetuiksi ja että niitä ei esitetä tavalla, joka voi vahvistaa kielteisiä stereotyyppioita.
 - b) Kun ACT:n ohjelmat tarjoavat lapsille ja nuorille pääsyn sosiaaliseen mediaan, usein järjestöjen ylläpitämien sivustojen kautta, verkkoympäristöt on arvioitava turvallisiksi ja niitä on moderoitava lapsien ja nuorten suojelemiseksi ja heidän kannustamiseksi vastuulliseen verkkokäyttäytymiseen.

Henkilöstön jäsen ei saa koskaan

- iv) syrjiä ketään henkilöä
- v) käyttää, ostaa, myydä, pitää hallussaan tai levittää huumausaineita
- vi) käydä baareissa, ravintoloissa tai muissa tiloissa, joissa alaikäiset ovat alttiina seksuaaliselle hyväksikäytölle
- vii) ajaa ajoneuvoa alkoholin tai muiden aineiden vaikutuksen alaisena
- viii) juoda alkoholia tai käyttää muita aineita tavalla, joka vaikuttaa henkilön kykyyn hoitaa tehtäviään tai ACT Alliancen maineeseen.

b) Seksuaalinen riisto, hyväksikäyttö ja ahdistelu

Kaikkien sidosryhmien suojelemiseksi henkilön on aina noudatettava seuraavia pakollisia käyttäytymisnormeja niin työssä kuin vapaa-ajalla:

Henkilöstön jäsenen on

- i) arvioitava ja tunnistettava mahdolliset eturistiriidat, jotka liittyvät henkilökohtaisiin suhteisiin tai osallistumiseen sellaiseen toimintaan, joka voi vaikuttaa työntekijän objektiivisuuteen. Työntekijöitä kannustetaan keskustelemaan mahdollisista riskeistä esihenkilöidensä kanssa. Asianomaisen ACT Alliancen jäsenen johto on ainoa päätöksentekijä, joka voi määrittää, onko kyseessä kriisitilanne vai pitkäaikainen kehitystilanne.

Henkilöstön jäsen ei saa koskaan

- i) altistaa ketään seksuaaliselle hyväksikäytölle, ahdistelulle tai häirinnälle
- ii) ryhtyä mihinkään seksuaaliseen toimintaan lapsen tai lasten kanssa riippumatta siitä, missä iässä näiden katsotaan paikallisesti olevan täysi-ikäisiä tai kykeneviä antamaan suostumuksensa. Väärä käsitys lapsen iästä ei riitä puolustukseksi.
- iii) toimia tavalla, joka saattaa asettaa lapsen hyväksikäytön vaaraan, mukaan lukien se, ettei riittävällä tavalla arvioida ja poisteta riskejä, joita lapsille mahdollisesti aiheutuu eri toiminnoista. Kiellettyjä käyttäytymistapoja ja toimia ovat muun muassa seuraavat: sopimaton kielenkäyttö tai käyttäytyminen lapsen tai lasten kanssa, lapsen kiusaaminen ja häiritseminen sanallisesti tai fyysisesti, fyysinen

rankaiseminen, lapsen altistaminen pornografialle, mukaan lukien verkkoviihteily ja ihmiskauppa. Vältä mahdollisuuksien mukaan olemista kahden kesken lapsen kanssa.

- iv) käyttää, ostaa, myydä, pitää hallussaan tai levittää minkäänlaista lapsipornografiaa
- v) tarjota rahaa, työtä, tavaroita tai palveluja seksiä vastaan, mukaan lukien seksuaaliset palvelukset tai muu nöyryyttävä, halventava tai riistävä käytös. Tähän sisältyy seksuaalipalvelujen ostaminen tai niistä hyötyminen sekä oikeudenhaltijoille tarjotun avun vaihtaminen seksuaalisiin palveluksiin.
- vi) käyttää hyväkseen minkään kohderyhmän, erityisesti naisten ja lasten, haavoittuvuutta kehitysyhteistyön, humanitaarisen työn ja vaikuttamistyön yhteydessä eikä sallia kenenkään henkilön tai henkilöiden joutumista uhkaaviin tilanteisiin. Omaa asemaa ei saa koskaan käyttää väärin kehitysavun tai humanitaarisen avun epäämiseksi tai erityiskohtelun antamiseksi seksuaalisia palveluksia, lahjoja, erilaisia maksuja tai etuja vastaan.
- vii) ryhtyä seksisuhteisiin kriisistä kärsivien väestöryhmien jäsenten kanssa, koska he ovat muita haavoittuvampia ja koska tällaiset suhteet perustuvat luonnostaan epätasa-arvoiseen valtdynamiikkaan ja heikentävät avustustyön uskottavuutta ja luotettavuutta.

c) Petokset, korruptio ja epäeettiset käytännöt

ACT Alliance ja sen jäsenjärjestöt tunnustavat alihankkijoiden ratkaisevan tärkeän roolin näissä eettisissä toimintaperiaatteissa esitettyjen eettisten ja ammatillisten normien noudattamisessa. Kaikissa sopimuksissa ja toimeksiannoissa, joita ACT Alliance ja sen jäsenjärjestöt tekevät alihankkijoiden kanssa, on viitattava näihin eettisiin toimintaperiaatteisiin, ja ne on myös liitettävä kyseisiin sopimuksiin ja toimeksiantoihin.

Henkilöstön jäsenen on

- i) oltava avoin, vastuullinen ja rehellinen kaikissa työhön liittyvissä taloudellisissa transaktioissa. Budjettivarojen ylijäämät on kohdennettava uudelleen ja hyväksyttävä avoimesti.
- ii) varmistettava, että taloudellisia ja muita resursseja käytetään ainoastaan aiottuun tarkoitukseen
- iii) noudatettava kaikessa toiminnassaan kansallisia ja kansainvälisiä lakeja ja normeja
- iv) tiedotettava alihankkijoille näihin eettisiin toimintaperiaatteisiin sisältyvistä odotuksista ja korostettava yhteistä sitoutumista eettiseen ja ammatilliseen toimintaan
- v) arvioitava kaikki tiedossa olevat tai mahdolliset eturistiriidat ja keskusteltava niistä tarvittaessa esihenkilön kanssa (esim. suora suhde palveluntarjoajaan tai humanitaaristen ohjelmien tai kehitysyhteistyöohjelmien tavarantoimittajiin, perhe- tai henkilökohtainen suhde tms.)
- vi) pyrittävä korkeimpiin terveys-, turvallisuus- ja ympäristöstandardeihin kaikessa ohjelmatyössä
- vii) mahdollisuuksien mukaan varmistettava, että ostetut tavarat ja palvelut tuotetaan ja toimitetaan olosuhteissa, joihin ei liity hyväksikäyttöä tai riistoa ja joilla on mahdollisimman vähän kielteisiä ympäristövaikutuksia.

Henkilöstön jäsen ei saa koskaan

- viii) varastaa, käyttää väärin tai kavaltaa varoja, omaisuutta tai muita tuloja
- ix) osallistua väärinkäyttöksiin, asiakirjojen väärentämiseen, rahanpesuun, palkkioiden ottamiseen, tarjouskilpailumenettelyyn vaikuttamiseen etujen saamiseksi tai laittomaan toimintaan
- x) osallistua toimintaan, joka tuottaa henkilökohtaista, organisatorista tai kollektiivista voittoa, kuten ostot tai myyntitoimintaan, jos se voi vaikuttaa tai näyttää vaikuttavan ACT Alliancen uskottavuuteen tai nuhteettomuuteen
- xi) hyötyä taloudellisesti epäasianmukaisista henkilökohtaisista tai organisatorisista eduista, kuten palkkioista tai alennuksista

SIHTEERISTÖ: 150, route de Ferney, P.O. Box 2100, 1211 Geneva 2, Sveitsi – PUH.: +4122 791 6242 – www.actalliance.org

- i) ottaa vastaan lahjoja tai muita palveluksia, jotka voivat vaikuttaa henkilöstön tehtävien tai velvollisuuksien hoitamiseen. Lahjoiksi määritellään muun muassa palvelut, matkat, viihde ja aineelliset hyödykkeet. Vähäisiä huomionsoituksia ja lahjoja voidaan vastaanottaa kansallisten ja paikallisten perinteiden ja tavanomaisen vieraanvaraisuuden kunnioittamiseksi. Kaikista taloudellisesti merkittävistä lahjoista on ilmoitettava viipymättä toimivaltaiselle taholle omassa organisaatiossa.
- xii) käyttää laitonta työvoimaa, lapsityövoimaa tai pakkotyövoimaa
- xiii) käyttää tai jakaa tunnetusti vaarallisia tuotteita tai tarvikkeita missään kehitysyhteistyö- tai humanitaarisessa ympäristössä.

5. Valitus- ja kurinpitomenettelyt

a) Valitukset

Valituksen voi tehdä sähköpostitse, kirjeitse, puhelimitse tai henkilökohtaisesti. Valitukset on toimitettava mieluiten sähköpostitse osoitteeseen complaintsbox@actalliance.org. Lisätietoja valitusten tekemisestä löytyy ACT Alliancen verkkosivustolta www.actalliance.org/complaints. * Lähetysseuralla on käytössä oma ilmoituskanava <https://felm.ilmoituskanava.fi>.

Jos henkilöstön jäsen tahallaan esittää vääriä tai harhaanjohtavia väitteitä toisen henkilöstön jäsenen toiminnasta, tätä pidetään väärinkäytöksenä, johon sovelletaan kurinpitotoimia työnantajan harkinnan mukaan.

b) Vastatoimien kieltäminen ja ilmoittajien suojele

Sidosryhmien on voitava esittää huolensa ilman pelkoa vastatoimista tai epäoikeudenmukaisesta kohtelusta. ACT Alliance tekee mahdollisuuksiensa mukaan kaikkensa varmistaakseen, että ilmoitukset käsitellään luottamuksellisesti ja että todellisen huolen esiin nostamisesta ei aiheudu vaaraa työsuhteelle tai minkäänlaisia vastatoimia ja/tai häirintää.

Luottamuksellisuus on ratkaisevan tärkeää tyydyttävien tulosten saavuttamiseksi, sillä se suojaa ilmoittajaa, ilmoituksen kohdetta ja muita todistajia. Itse ilmoitus, sen luonne, asianosaisten henkilöllisyys ja tutkinnan tuloksena syntyneet asiakirjat ovat luottamuksellisia, ja tietoja niistä jaetaan vain, jos se on tarpeen tarvittavan hallinnollisen tutkinnan suorittamiseksi.

c) Rikosrekisteritiedot ja aiemmat valitukset

Työntekijöiden on oltava tietoisia siitä, että tietyissä tehtävissä työnantajalla voi olla oikeus nähdä työntekijän rikosrekisteriote.

d) Kurinpitotoimet

Näiden eettisten toimintaperiaatteiden rikkomista ei suvaita, ja siitä voi sovellettavan lainsäädännön mukaisesti olla seurauksena sisäisiä kurinpitotoimia, irtisanominen tai jopa rikosoikeudellinen syytteenpano. Tällaisiin toimiin voidaan ryhtyä sekä henkilöstön jäseniä että järjestöjä vastaan rikkomuksen luonteesta, tutkinnan tuloksista ja ehdotetuista toimita riippuen. Jos ACT:n jäsen ei ole toteuttanut vaadittuja kurinpitotoimia, asiassa voidaan ryhtyä sovellettavan sopimuksen mukaisiin toimiin.

Jos käy ilmi, että ACT:n jäsenen henkilöstö rikkoo sovellettavia eettisiä toimintaperiaatteita, ACT:n sihteeristö aloittaa neuvottelut jäsenen kanssa ja seuraa asian käsittelyä jäsenen toimesta.

6. Tietoisuus ja kokonaisvastuu

Kaikkien ACT:n jäsenten ja ACT:n sihteeristön vastuulla on varmistaa, että niiden koko henkilöstö on tietoinen ACT:n laatu- ja vastuullisuusperiaatteista (Quality and Accountability Framework) ja ymmärtää ne, mukaan lukien ACT Alliancen käytännesäännöt (Code of Good Practice), eettiset toimintaperiaatteet (Code of Conduct), suojelukäytäntö (Safeguarding Policy) ja valituskäytäntö (Complaints Policy). ACT:n sihteeristö tukee ACT:n jäseniä niiden pyrkiessä lisäämään henkilöstönsä tietoisuutta erilaisilla koulutuksilla, käytäntöyhteisöissä ja ACT Learn Platformilla (fabo.org), joka tarjoaa verkko-opiskelukursseja, kuten kursseja eettisistä toimintaperiaatteista, valitusten käsittelystä, suojelusta jne.

ACT Alliancen jäsenillä ja sihteeristöllä on velvollisuus varmistaa, että kaikki niiden työntekijät ovat tietoisia näistä eettisistä toimintaperiaatteista ja että he ymmärtävät, mitä ne tarkoittavat konkreettisesti ja miten niitä sovelletaan heidän ohjelmissaan.

Kaikilla työntekijöillä on henkilökohtainen vastuu siitä, että he itse ja heidän huollettavansa tutustuvat näihin eettisiin toimintaperiaatteisiin ja niiden tarkoitukseen.

Eettiset toimintaperiaatteet ovat pakollinen osa perehdytystä ja kaikkia muita kyseeseen tulevia koulutuksia ja opastuksia.

Kaikilla henkilöstön jäsenillä on velvollisuus noudattaa äärimmäistä hienotunteisuutta ja pidättäytyä luovuttamasta luottamuksellisia tietoja ulkopuolisille osapuolille tai henkilöille, joilla ei ole järjestön hyväksyntää. Tämä velvollisuus jatkuu myös ACT Alliancen työ- tai palvelussuhteen päättymisen jälkeen, mikä korostaa jatkuvaa vastuuta ylläpitää luottamuksellisuutta ja suojella järjestön omaisuutta.

Tämä asiakirja on automaattisesti osa kaikkia työsopimuksia.

7. Eettisten toimintaperiaatteiden noudattaminen

ACT:n eettiset toimintaperiaatteet ovat voimassa siihen asti, kunnes henkilöstön jäsen lakkaa edustamasta ACT:n jäsentä tai työskentelemästä ACT:n jäsenen tai sihteeristön palveluksessa. Näitä eettisiä toimintaperiaatteita tarkistetaan määräajoin. Allekirjoittaja hyväksyy seuraukset, joita aiheutuu näiden eettisten toimintaperiaatteiden rikkomisesta. Koko henkilöstön on allekirjoitettava eettiset toimintaperiaatteet.

Nimi:

Tehtävä:

Allekirjoitus:

Pvm.:

Paikka:

SIHTEERISTÖ: 150, route de Ferney, P.O. Box 2100, 1211 Geneva 2, Sveitsi – **PUH.:** +4122 791 6242 – www.actalliance.org

Keskeiset termit ja määritelmät

Lapsi tai alaikäinen: alle 18-vuotias henkilö (lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen mukaisesti).

Lastensuojelu: sisäiset ohjelmat, toimintatavat, menettelyt ja käytännöt, joilla varmistetaan, että järjestö on lapsiturvallinen organisaatio:

- Kaikki järjestöä edustavat henkilöt käyttäytyvät lapsia kohtaan asianmukaisesti eivätkä koskaan käytä väärin järjestön jäsenyyteen liittyvää luottamusta.
- Kaikki järjestön toimintaan liittyvät henkilöt ovat tietoisia lasten hyväksikäyttöön ja seksuaaliseen riistoon liittyvistä ongelmista ja reagoivat niihin asianmukaisesti.
- Lapsille luodaan kaikessa toiminnassa turvallinen ympäristö arvioimalla jatkuvasti lapsiin mahdollisesti kohdistuvia riskejä ja torjumalla niitä.
- Lapsia koskeva huolenpitovelvoite on etusijalla.

Ilmoittaja: valituksen tekevät henkilö, kuten väitetty väärinkäytöksen uhri tai muu henkilö, joka saa tietää mahdollisesta väärinkäytöksestä.

Korruptio: luottamuksen, vallan tai aseman väärinkäyttö oikeudettoman hyödyn saamiseksi (Sida, 2016).

Huollettavat: henkilöt, jotka matkustavat henkilöstön jäsenen mukana ulkomaille ja asuvat järjestön vuokraamissa tai omistamissa tiloissa.

Syrjintä: yksilön sulkeminen ulkopuolelle, hänen kohtelunsa tai häntä vastaan suunnatut toimet, jotka perustuvat sosiaaliseen asemaan, rotuun, etniseen alkuperään, kastiin, ihonväriin, uskontoon, sukupuoleen, sukupuoliseen suuntautumiseen, ikään, siviilisäätyyn, kansalliseen alkuperään, poliittiseen suuntautumiseen tai vammaisuuteen.

Riisto: auktoriteettiaseman, vaikutusvallan tai resurssien määräysvallan käyttäminen jonkun painostamiseksi, pakottamiseksi tai manipuloimiseksi uhkaamalla tai painostamalla tätä kielteisillä seurauksilla, kuten hankeavun epäämisellä, henkilöstön jäsenen työtukipyyntöjen huomiotta jättämisellä, uhkaamalla esittää julkisesti vääriä väitteitä henkilöstön jäsenestä jne.

Petos: ACT Alliancen taloudellisiin, aineellisiin tai inhimillisiin resursseihin, varoihin, palveluihin ja/tai liiketoimiin liittyvä tahallinen vääristely, vilppi, huijaus, totuuden vääristely tai luottamuksen rikkominen, yleensä henkilökohtaisen hyödyn tai edun saamiseksi. Petos tarkoittaa rikollista erehdyttämistä tai väärin tietojen käyttämistä perusteettoman edun saamiseksi.

Tietoinen suostumus: annettu lupa, joka perustuu kohtuulliseen tietämykseen asiaan liittyvistä riskeistä, mahdollisista seurauksista ja käytettävissä olevista vaihtoehdoista.

Väärinkäytös: henkilöstön jäsenen teko, joka rikkoo sovellettavia kansallisia tai kansainvälisiä lakeja tai ACT Alliancen sisäisiä sääntöjä tai toimintatapoja, mukaan luettuina nämä eettiset toimintaperiaatteet sekä

asianomaisen johtohenkilön tai viranomaisen antamat määräykset ja muut ohjeet, kuten tilannekohtaiset turvallisuussäännökset ja seksuaalista häirintää koskevat toimintaperiaatteet.

Suojelu: sen varmistaminen, että yksilön perusihmisoikeudet, hyvinvointi ja fyysinen turvallisuus tunnustetaan ja turvataan ja että niitä suojellaan kansainvälisten normien mukaisesti.

Turvallisen ympäristön varmistaminen: järjestöjen on varmistettava, että niiden henkilöstö ja muut henkilöt, toiminnot ja ohjelmat eivät vahingoita riskialttiita lapsia ja aikuisia eivätkä altista heitä hyväksikäytölle, riistolle, kiusaamiselle ja häirinnälle.

Seksuaalinen hyväksikäyttö: tosiasiallinen tai uhattu seksuaalinen tunkeutuminen, joko väkisin tai epätasa-arvoisissa tai pakottavissa olosuhteissa.

Seksuaalinen riisto: haavoittuvan aseman, valta-aseman tai luottamuksen väärinkäyttö tai sen yritys seksuaalisessa tarkoituksessa, esimerkiksi toisen henkilön seksuaalisesta hyväksikäytöstä saatavan rahallisen, seksuaalisen tai poliittisen hyödyn hankkiminen (Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin tiedote 2003/13, 9.10.2003: Special Measures for Protection from Sexual Exploitation and Abuse).

Seksuaalinen ahdistelu: häirintä, joka on suoraan tai epäsuorasti seksuaalista, mukaan lukien ei-toivotut ja asiattomat lupaukset palkitsemisesta seksuaalisia palveluksia vastaan.

Henkilöstö: Tarkoittaa kaikkia vakinaisia ja väliaikaisia työntekijöitä, heidän 'huollettaviaan' (tässä asiakirjassa määritellyssä merkityksessä), harjoittelijoita, konsultteja, tarkkailijoita, vapaaehtoistyöntekijöitä ja kaikkia muita ACT:n jäsenten ja sihteeristön hyväksi työskenteleviä tai niitä edustavia henkilöitä.